

ETT:n ohje kanaloiden pesuun ja desinfiointiin sekä lannan käsittelyyn Gumboro-tartunnan jälkeen

Yleistä

Kanat ovat herkimmillään Gumboro-tartunnalle 3-6 viikon iässä ja voivat sairastua aina n. 22 viikon ikään asti, kunnes viruksen kohde-elin (alaperärauhanen eli Bursa fabricius) surkastuu. Taudin itämisaika on n. 2-3 vrk. Kuolleisuus ja oireet ovat sitä vähäisemmät, mitä vanhempia linnut ovat tartunnan saadessaan.

Kana erittää virusta jo n. kaksi päivää tartunnan saannin jälkeen (eli jo ennen kliinisten oireiden ilmenemistä). Eritystä kestää vähintään 10-14 vrk.

Gumboro-virus on erittäin kestävä myös kanan elimistön ulkopuolella. Se kestää kuumennusta +60°C:ssa 30 min, +56°C:ssa 5 h, tuhoutuu pH 12:ssa, mutta kestää happamia olosuhteita pH 2:een asti. Vain harvat desinfiointiaineet tehoavat virukseen, joka on herkkä lähinnä vain formaliinille ja jodiyhdisteille. Myös kvaternäärisillä ammoniumyhdisteillä sekä klooripitoisilla desinfiointiaineilla on jonkin verran tehoa Gumboro-virukseen.

Toimintaohjeita

- Tartunnan vuoksi kuolleiden kananuorikoiden raadot säilytetään siten, etteivät ne aiheuta tartunnan leviämiskäytäntöä (umpinainen ja tiivis säiliö, ei kontaktia luonnonlintuihin tai jyrssiöihin). Raadot hävitetään asianmukaisesti joko hyväksytyssä polttolaitteistossa tai raatokeräilyn kautta Honkajoki Oy:llä. Raatokeräilyä tilattaessa kerrotaan tartunnasta ja poikkeuksellisesta kuolleisuudesta, jotta tartunnan leviäminen voidaan estää esim. keräilyreitien suunnittelulla.
- Jos mahdollista, eloon jääneet kananuorikot kannattaa lopettaa ja hävittää. Tämä siksi, että niiden vastustuskyky saattaa olla heikentynyt viruksen vaurioitettua alaperärauhasta, jolloin ne saattavat olla alttiita muille tartunnoille. Jäljelle jääneiden nuorikoiden rokotuksen osalta on myös huomioitava, etteivät ne rokotettaessa mahdollisesti muodosta vasta-aineita ja saavuta immuniteettia yhtä tehokkaasti kuin linnut, joilla tartuntaa ei ole. Rokotuksen teho onkin syytä kontrolloida verinäytetutkimuksin (20 terveystarkkailunäytettä).
- Lannan käsittelyssä on otettava huomioon, että akuutin Gumboro-tartunnan jälkeen pehku sisältää runsaasti virusta, joka voi lannanlevityksen kautta levitä eteenpäin. Erityisesti kuiva pehku pölyää ja saattaa levittää virusta tuulen mukana. Lanta on mahdollisuuksien mukaan kompostoitava peitettyssä aumassa siten, että se palaa kunnolla tai kynnnettävä levityksen jälkeen välittömästi peltoon. Lannan kompostointi tehdään ympäristöviranomaisten luvalla sovittuun paikkaan. Kompostin tulee olla kaukana kanaloista ja se tulee peittää paksulla kerroksella puhdasta kuiviketta.

Kanaloiden puhdistusohjeita = taukosaneeraus

- Kanaloiden tyhjennyksen jälkeen lattiakanaloissa pehkuun pinta kostutetaan 1 % Viragri-, MS Megades- tai Parvocide-liuoksella pölyämisen estämiseksi (kyseiset aineet sisältävät glutaaraldehydiä ja kvaternäärisiä ammoniumyhdisteitä).
- Pehku / lanta poistetaan kanalasta; kompostoidaan tai kynnetään maahan. Lanta kuljetetaan ja levitetään siten, että sitä ei kulkeudu yleisille tai muiden siipikarjatilojen käyttämille teille ja pihuille.
- Alkupesun (liotus) voidaan käyttää esim. voimakkaasti emäksistä, klooripitoista vaahdotettavaa desinfiointia pesuainetta (esim. Hypofoam); tähän tarvitaan vaahdotin ja kylmää vettä, jotta kloori ei kaasuunnu. Desinfiointia pesuainetta levitetään hallin kaikille pinnoille tulo- ja poistoilmakanavat mukaan lukien ja annetaan vaikuttaa valmistuksesta riippuen n. 15 min. Vaahto ei saa kuivua pinnoille ennen painepesuripesua.
- Pesu kuumapainepesurilla aluksi n. +60°C, sitten voi lämpötilaa nostaa, kaikki lika ja lanta tulee saada pois, tulo- ja poistoilmakanavat pestään koko pituudeltaan.
- Kuivatus pintakuivaksi, ei näkyvää kosteutta lattioilla ym. pinnoilla.
- Loppudesinfiointi 1 % Viragri, MS Megades tai Parvocide-liuos, käsitellään kaikki pinnat
- Kuivatus ja mahdollinen remontti
- Mahdollinen formaliinikaasutus. Isompien tilojen desinfiointiin suositellaan käytettäväksi kaasutus-tykkiä. Tarvittava formaliiniliuoksen määrä on 20 ml/desinfiointitilan ilmakuutio. Noudatetaan MMM:n ohjeen nr. 17/EEO/95 liitettä III soveltuvin osin.

- Kanalan täyttö perusteellisen tuuletuksen jälkeen (tuloilmaluukut auki ja poistoilmapuhaltimet täydelle teholle; ei saa olla formaliinin hajua jäljellä, kun halliin tuodaan uusia lintuja).
- Nuorikkokasvattamoon tuodaan vain asianmukaisesti rokotettujen emojen jälkeläisiä, jotka rokotetaan kasvattamossa n. 3-5 viikon iässä; munintakanalaan siirretään vain rokotettuja lintuja, joiden vasta-ainetaso on tutkimuksin todettu riittäväksi. Immunitietin muodostuminen kestää n. 2 viikkoa rokotuksesta.
- Nuorikkojen rokotusohjelmaa muokataan tarpeen vaatiessa. Broilerin rokotuksesta päätetään tapauskohtaisesti erikseen.

Näillä toimilla tartuntapainetta saadaan alennettua, mutta taudin vastustus vaatii taikosaneerauksen lisäksi huolellista rokotusohjelman noudattamista!

MMM OHJE nro 17/EEO/95

LIITE III

FORMALIINIKAAASUTUS

Formaliinikaasutus onnistuu vain, jos desinfioitavan tilan suhteellinen kosteus on 66 % tai korkeampi. Lämpötilan tulisi olla 20°C astetta tai yli (20 - 38°C). Eläintilan suhteellisen kosteuden lisäämiseksi katto ja seinät tulisi kastella ennen kaasutusta.

Formaliinikaasutus voidaan tehdä kahdella tavalla:

1. Formaliiniliuokseen (37.5 %) lisätään kaliumpermanganaattia, jolloin formaliini kaasuuntuu.
2. Paraformaldehydiä kuumennetaan, jolloin formaliini kaasuuntuu.

Menetelmä 1:

Desinfioitava tila kostutetaan ja, jos mahdollista tila lämmitetään yli + 20°C.

Lattialle keskelle huonetta asetetaan kuumuutta kestävä metalli- tai muu levy. Formaliinia ja permanganaattia yhdistettäessä syntyy lämpöä. Levyn päälle asetetaan astia, jossa reaktio tapahtuu.

Permanganaatti laitetaan astiaan ja formaliiniliuos lisätään sen päälle. **HUOMIO:** aina tässä järjestyksessä. Kemikalioiden menekki riippuu tilan koosta ja käyttötarkoituksesta. Karjasuojan kuutiolavuus lasketaan ja kemikalioiden menekki arvioidaan seuraavan OIE:n antaman ohjeen mukaan:

Konsentraatio a:

53 ml formaliiniliuosta ja 35 g kaliumpermanganaattia huonekuutiometriä kohden. Käytetään epäiltäessä infektiota.

Konsentraatio b:

43 ml formaliiniliuosta ja 21 g kaliumpermanganaattia huonekuutiometriä kohden. Käytetään esimerkiksi munien desinfiointiin.

Kun kemikaliot on yhdistetty, huoneesta tulee poistua välittömästi ja sulkea ovi. Desinfiointijon tulisi käyttää soveliaista kaasunaamaria, jos sellainen on saatavilla. Formaliinikaasu on myrkyllistä.

Kaasutusaika on kahdeksan tuntia. Tänä aikana kaasu tulisi levittää koko huonetilaan esimerkiksi kevyen tuulettimen avulla. Kun kahdeksan tuntia on kulunut, kaasutettu tila tuuletetaan perusteellisesti.

Kananmunien kaasutus suoritetaan samalla periaatteella kuin huonetilojen. Kaasutus suoritetaan sopivassa kammiossa, huoneessa tai hautomakoneessa. Kaasutustilan on oltava ilmatiivis.

Kaasutusaika on kaksikymmentä minuuttia. Kaasutuksen päätyttyä kaasu johdetaan rakennuksen ulkopuolelle ja tila tuuletetaan tuulettimen avulla perusteellisesti.

Menetelmä 2:

Huolehditaan siitä, että desinfioitavan tilan suhteellinen kosteus on riittävä, yli 66%.

Paraformaldehydiä asetetaan etukäteen kuumennetulle metallilevylle 10 g huonekuutiometriä kohden. Desinfiointivasta tilasta poistutaan välittömästi.

Kaasu levitetään tuulettimen avulla kaikkialle.

Kaasun annetaan vaikuttaa kahdeksan tuntia. Tämän jälkeen kaasutettu tila tuuletetaan perusteellisesti.